

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike. — Inserati do 30 petit & Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst à Din 3.—, večji inserati petit vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNISTVO
LJUBLJANA, Knafejeva ulica 8t. 5
Telefon Št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODРUŽNICE:
MARIBOR, Grajski trg Št. 8. — — — CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 100.
NOVO MESTO, Ljubljanska c. tel. Št. 26. JESENICE, Ob kolodvoru 101. — — —
Račun pri poštrem čekovnem zavodu v Ljubljani Št. 10.351.

VALUTNA REVOLUCIJA V ANGLIJI

Poleg vseh slabih strani je rodil padec funta tudi dobre posledice — Industrija vseh panog je oživela in začela obratovati v polnem obsegu — Pojemanje brezposelnosti — Anglija ne potrebuje posojil

Vznemirjenje v Franciji

London, 25. septembra. Poleg vseh slabih strani je rodil padec angleškega funta za angleško gospodarstvo tudi dobre posledice, ki se že čutijo na vseh poljih narodnega gospodarstva, posebno pa v industriji. Vsled razvrednotenja funta se je blago v Angliji znatno posenilo, kar je imelo za posledico, da so že začela prihajati številna naročila z evropskega kontinenta, kamor je bil prej izvor zadarki previskih cen skoro popolnoma nemogoč. Posebno je oživela rudarska industrija. Naročila premoga nagle naraščajo in v premogovnikih se je začelo delo s polno paro. Skorvi vse doslej brezposelni delavci so zopet dobili delo. Tudi v tekstilni industriji je nastal popolni preokret. Mnoga podjetja, ki so bila že po dve leti zaprta, so zopet obnovila svoje obrate. Samo v londonskih tekstilnih tovarnah je bilo novo sprejetih nad 1400 delavcev. Na bombažni borzi je bil včeraj zabeležen naravnost rekorzen promet. Prodali so v enem samem dnevu 14.000 bal bombaža. Tako velikega prometa v enem dnevu ne beležijo od obstoja te borze.

»Daily Herald« razpravlja v daljšem članku o tej »revoluciji« v Angliji in izraža mnenje, da bodo najbrž tudi mnoge druge države, zlasti pa Francija in Nemčija, ukinile svojo zlato valuto in sledile zgledu Anglije. Nobenega dvoma ni, pravi list, da bo funt zopet postal osnova mednarodne valutne politike, če tudi ne bomo na zlatem standardu, ker bo v primeru z zlatom valuto edino resnično stabilna valuta. List zaključuje, da doživlja Anglija zgodovinsko valutno revolucijo, ki ni nič manjše važnosti, kakor pa industrijska revolucija.

Anglija ne potrebuje posojil

London, 25. septembra. Na tozadenvno interpelacijo v spodnji zbornicni je finančni minister Snowden potrdil, da je Francoska banka dala Angleški banki na razpolago kredit v poljubni višini, da pa je Angleška vlada odkonila to ponudbo, ki je izraz resničnega prijateljstva, ker Anglija za sedaj ne potrebuje nobenih posojil in kreditov. Angleški narod je dovolj trezen, da bo z lastnimi sredstvi rešil grozelo krizo in premestil teškoče, ki so se pojavile. Pri zadnjih valutnih transakcijah na angleških borzah so bili udeleženi večinoma inozemci.

Volutve zopet v ospredju

London, 25. septembra. AA. V parlamentarnih krogih se je nocoj razširila vest, da se bo več delavskih poslancev z nekaterimi bivšimi ministri pridružili vladu in podpiralo carinsko reformo. V lordskih zbornicah je lord Reading izjavil, da bo vladu prihodnji teden izpolnila svoj delavni program. Politični krogi menijo, da bodo v kratkem razpisane parlamentarne volitve. Vlada se bo pri tem najbrž ozirala na močno opozicijo delavskih stranek ter nekajlik izpremenila svojo davčno politiko.

Trgovci za uvedbo carin

London, 25. septembra. AA. Zveza britiskih trgovinskih zbornic je sprejela danes resolucijo, kjer zahteva čimprejšnjo uvedbo carin, da se spravi v ravnotežje trgovinske bilance.

Odmev v Franciji

Pariz, 25. septembra. »Petit Parisien« izjava sira Joshua Stampsa, ki nadomestuje Montague Normana v vodstvu Angleške banke. Stamps se zavzemata za popolno revalorizacijo angleškega funta, češ da mora London zopet prevzeti vlogo mednarodnega finančnega trga, ker bi izgubil drugačia na leto 50 do 60 milijonov funtov narodnih dohodkov iz raznih finančnih operacij in naložitev kapitala. Od teh dohodkov živi 15 milijonov Angležev in bi bilo bi zelo nespatmetno misliti, da more kotist ukinitve zlatega standarda za industrijo nadomestiti dobičke finančnih operacij vseh vrst tem manj, ker te koristi ne morejo biti trajne. Zato je neobhodno potrebno, da doseže funt zopet višino, na katere bi zbuljal popolno zaupanje ter mogel dalje vršiti svojo svetovno vlogo.

»Matin« je mnenja, da more najodločneje demantirati, da se bo že v bližnjem ali pa s plohi v doglednem času vršila mednarodna konferenca za razdelitev zlata.

Kot fantazijo se more tudi smatrati, da moreta Hoover in Laval pri svojem razgovoru v Washingtonu novo razdeliti svetovne zaloge zlata. Obadva nista nobena čudodelnika. Končno bi bilo krivčno očitati Franciji, da pusti svoje zlato ležati mrtvo v kleteh Francoske banke. Francija je izgubila v Rusiji, Turčiji, Južni in Srednji Ameriki nad 100 milijonov zlata in zato se ne more nikomur zdeti čudno, če je danes bolj previdna.

V listu »Ere Nouvelle« izjavlja Herriot, da Francija mora pomagati, toda predvsem se morajo odstraniti glavni vzroki valutne krize, ki se je pojavila na svetu, namreč škandalozne zlorabe spekulacijskega kapitalizma.

Leon Blum zahteva v »Populairu« ponovno ustvaritev mednarodne enotne valute, ki bi omogočila stabilno razmerje vseh valut in zalog zlata.

Tudi Loucher je nastopil javno za združitev vseh evropskih držav. Če bi se Angleži že prej pridružili mednarodnim dogovorom, zlasti o premogovnem gospodar-

stvu in veliki industriji, bi njihova kriza ne zavzela tako ogromnega obsega. Razen tega ne prihajajo začasni ukrepi, ki so bili v Londonu sklenjeni za omiljenje nemške krize, zla do korenja. Francija sama ni izven vsefne nevarnosti glede svojega proračuna in pasivne zunanje trgovine. Sedaj mednarodna prizadevanja za omiljenje svetovne krize so premajhna spričo tega, kar se je storilo med vojno.

Francoska izvozna industrija protestira čimdalje bolj živahn proti morebitnemu oškodovanju svojih interesov s krizo funta. Industrija svile v Lyonu zahteva že od vladе osnovanje nacionalne kompenzacije skladajne, ki naj bi omogočila izenačenje plačil med Francijo in Anglijo ter preprečila vsako oškodovanje francoskih interesov.

»Excelsior« izjavlja glede na mnogoštevilne oficijske statistike, da je Francija ne more zvišati svojega izvoza v Anglijo. Že sedaj tvori angleški izvoz v mnogih panogah direktno konkurenco francoski in dustriji.

Sestanek Lavala in Hoovra

Predsednik francoske vlade za odpravo prepovedi naseljevanja v prekomorskih deželah

London, 25. sept. »Daily Telegraph« iz Washingtona, da bo potovanje francoskega ministrskega predsednika Lavala v Zedinjene države služilo za sklicanje velike mednarodne konference, ki ne bo proučila samo vprašanja kreditov in valut, temveč tudi vse ostale aktuelle politične probleme. V washingtonskih diplomatskih krogih menijo, da morata obe veliki državi upnici, Amerika in Francija, postopati skupaj, da stabilizirata politične odnose na svetu in ustvarita podlago za novi gospodarski napredki.

Pariz, 25. septembra. O skorajšnjem sestanku med francoskim ministrskim predsednikom Lavalom in predsednikom Zedinjenih država poroča »Newyork Herald«, da mu pripisujejo v ameriških krogih največ-

jo važnost. V Washingtonu ne dvomijo, da bo pri tej priliki prišlo do pomembnega sporazuma med Ameriko in Francijo v razočirjenem vprašanju in da bo že s tem skoraj zagotovljen uspeh svetovne razočirjenosti konference. Med drugimi važnimi vprašanjema, ki so na dnevnem redu tega sestanka, bo tudi vprašanje obnove evropske emigracije v prekomorske dežele. Laval namerava opozoriti Hoovra, da se je pred vojno naseljevalo v Ameriki in drugih prekomorskih državah na leto po 3 do 3.5 milijona ljudi iz Evrope. Ves ta odtok je sedaj zaprt, zaradi česar se je socialna kriza v Evropi tako poostrial. Laval je mnenja, da je treba v zvezi z drugimi ukrepi za omiljenje gospodarske krize rešiti tudi to vprašanje.

Nesreča potniškega letala v Bukarešti

Trupla ponesrečenih potnikov so bila oropana, polita z bencinom iz začigana

Bukarešta, 25. sept. Preiskava o vzroku nesreča trimotornega Fokkerjevega letala Cidne, ki se je 16. t. m. ob 7. zjutraj na poti iz Pariza v Bukarešto ponesrečilo v bližini Balacičev v okraju Mehedinici v Rumuniji, je prinesla senzacionalno odkritje. Pri nesreči so našli smrt štiri potnika, med njimi jugoslovenski pilot Pavle Gjordić. Ponesrečence so našli napol zgorele. Zato so sklepali, da se je letalo ponesrečilo zaradi eksplozije. Preiskava je ugotovila, da se je letalo pri padcu zadrllo dva metra globoko v mehka tla, kar izključuje

domnevo o eksploziji. Ugotovili so, da so bila trupla potnikov popolnoma izropana, nato pa polita z bencinom in začigana, da bi se zdelo, kakor da se je pripeljalo eksplozija. Poizvedovanja so zbuljila sum krvide proti županu in orožniškemu postajevodju v Belaciči, ki sta bila oba arretirana. V njunih stanovanjih so našli velik del stvari ponesrečenih potnikov. Državno pravništvo v Bukarešti je pustilo sedaj prepečitali trupla ponesrečenih potnikov v Bukarešto v svrhu točne preiskave.

Velik požar v Ždinji vasi

Po zaslugu požrtvovanih gasilcev je bila preprečena nevarnost, da ni pogorela vsa vas

Novo mesto, 25. septembra. Snoci ob 8. so bili alarmirani novomeški gasilci, da gori v poddrugo uro oddaljeni Ždinski vasi pod Trško goro. Gorelo je pri posestniku Francetu Strajnerju v Ždinski vasi št. 21. Prva je opazila ogenj okrog pol 8. zvečer posestnika Ana Berusa, ki je takoj alarmirala vaščane, da so pričeli gasiti. Na mesto požara je prvo prispeло gasilno društvo iz Kamenc, nato pa čez pet minut gasilci iz Novega mesta, ki so morali oditi po gorskem terenu brez motorne brizgalne in avtomobile v Ždino vas, dočim so gasilno orodje pustili v eno uro oddaljenem Mačkovcu. Vzorno discipliniranim gasilcem pod vodstvom g. Frana Reitza se je po čutnem napornem gašenju posrečilo ogenj pogasiti in obvarovati šest sosednih poslopij, ki so se že vse vnašle. Reitz je tudi pustil s konji pripeljati iz Bučne vasi kamenko brizgalno, ki je takoj pri prihodu stopila v akcijo. Velika

nepričika je bila, ker so morali vodo črpati iz vodnjakov in podljati škalo iz rok v roke. Gasilci so po neumornem delu ogenj okrog 1. zjutraj omejili in se nato vrnili vsi prenočeni domov.

Posestniku Strajnerju je pogorela hiša z vsemi pohištvo in oblike, zavarovan je bil le za malenkosten znesek. Ogenj, ki je nastal na dolejšnjem nepojašnjem načinu, bi v slučaju vetrov in prepozne pomoči imel lahko katastrofalne posledice za vso vas, v kateri stoje hiše druga poleg druge in so večinoma krite s slamo. Požar je bil dobro viden iz Novega mesta, kjer so ga opazovali mnogoštevilni medžani. To je že tretji požar v naši okolici v zadnjih 14 dneh.

Ali si že žan Vodnikove družbe?

Flandin o svetovni gospodarski krizi

Posredovanje finančnega odbora Društva narodov pri dovoljevanju mednarodnih posojil

Zenica, 25. septembra. Francoski finančni minister Flandin je imel v sredo na seji gospodarskega odbora Društva narodov svoj s veliko napetošto pričakovan govor o svetovni gospodarski krizi, v katerem je med drugim dejal, da je predvsem potreben varčnost in varnost izposojenega dežela. Svet plačuje danes lažno politiko gospodarstva in financ, ki pomeni proračuno inflacije, nadprodukcijo, preveliko potrošnjo in kreditno inflacijo. Države, pokrajine in občine so se izročile demagogiji ter so trikrat ali štirikrat povečale svoje proračune. Realiziralo se je, valiziralo, preprečevalo obtok kapitala ter blaga in celo omejilo svobodno razpolaganje človeka. Pričakuje se rešitev kreditne krize s temeljito izpremembo pogodb o mednarodnih dolgovih, toda mnoge države, katerih valutna stabilitet je ogrožena, s političnimi dolgovimi sploh nimajo posla, države pa, ki nosijo glavna bremena političnih dolgov, so dolga leta uživala obširno varnost valute. Leytonovo poročilo je jasno pokazalo, da je vzrok zadnje krize v Nemčiji odpoved kratkorodnih kreditov. Transferski problem bi ne bi bil niscoli postavljen, ako bi države upnike hoteli izenačiti plačila dolžnikov po trgovski ali plačilni bilanci.

O vprašanju podražitve zlata je Flandin izjavil med drugim: Ce se nenadno prekine dotok kredita, je vzrok dejstvo, da je dotična država dolžnica zlorabila kredit in da ne more več dati potrebnih jamstev proti odpovedi kreditu. Preden se isčajo novi krediti, mora biti zagotovljeno povračilo že danih posojil.

Angleški delegat Arthur Salter je izjavil o zadnjih dogodkih v Angliji, da ostane Anglija kljub vsemu kar je bila v vsej moderni zgodovini: prva država-upnika na svetu. Njena sredstva so večja kar-kor njene obveznosti. Odpovedi kratkorodnih kreditov v okviru ženevskega finančnega odbora.

in obrnil so se pogledi na revo med golim kamenjem, iztegnile so se roke v pomoč sirotom. Naši bratje po krvi so in sestre in vsi, ki posnemajo bratsko dobrotno kralja, čutijo v srcih, kako blizu smo si, kako resnično smo bratje, kako nerazdržljivo smo si svoji — eno. Narod v sredini in nesreči.

Brat Pera, desna roka brata Aleksandra I., in drugi bratje v njegovi bližini so odprli roke. Vsak posnema kralja Aleksandra, kdor je pravi brat Jugoslovencev.

Rdeči križ zbira dokaze bratske ljubezni, dokaze narodne zavednosti.

Težko je šibkem slojem, zato je tudi najmanjši, od ust pritrjeni grizljaj, dokaz bratstva. Srečnejši naj pa počakejo, kako znajo svoj patriotizem dokazati praktično. Saj bo po njihovih cenil svet njih narodno in državno zavednost.

Bratje, pomagajmo bratom!

Izvršitev smrtne sodbe nad Hranilovićem in Soldinom

Zagreb, 25. sept. Včeraj opoldne sta bila v znamen terorističnem procesu na smrт obsojeni Marko Hranilović in Matija Soldin obveščena, da je kasacijsko sodišče potrdilo sodbo prve stopnje ter da je minister pravde v smislu zakona odredil, da se smrт kazeni nad njima izvrši danes ob 5. zjutraj.

Povratak zunanjega ministra

Beograd, 25. septembra. M. Zunjanji minister dr. Marinković se je skupno z ostalimi člani naše delegacije, ki se je udeleževala zasedanja Društva narodov v Ženevi, vrnjal davi v Beograd.

Močan potres

Ljubljana, 25. septembra.

Sezimoški aparati meteoreološkega zavoda ljubljanske univerze so zabeležili dan počasni oddaljen potres v sicer prvi trešljah ob 7. uri 12 minut in 43 sekund, drugi pa ob 7. uri 23 minut in 40 sek. v oddaljenosti 9980 km. Potres je trajal poldruge.

Ne izgubljajmo glave!

Značilen članek generalnega ravnatelja Poštno hraničnice g. Milorada Nedeljkovića

Ljubljana, 25. septembra.
Beograjska »Pravda« in za njo v izvlečku tudi zagrebški »Obzor« priobčujejo članek generalnega ravnatelja Poštno hraničnice g. Milorada Nedeljkovića pod naslovom »Ne izgubljajmo glave!« G. Nedeljković piše:

»Nevarnost preti naši domovini. Zavedajmo se, da je nevarnost na pragu. Zavedajmo se pa tudi, da bomo lahko nevarnost odstranili samo, če ohranimo mirno kri in če bomo na vse pripravljeni; da jo bomo pa postorili, če se strahopetno prestrašimo, če začnemo v paniki delati največje neumnosti in podstoli. Kaj se je prav za prav zgodilo z nami? Relativno povsem neznani proračunski pretresljaj zaradi Hooirovrega moratorija in žitne intervencije. Mi to lahko prebolimo, samo malo dobre volje in možnost je nam treba. Toda med nas so se priplazili zli demoni in začeli so nam pripovedovati najstrašnejše vesti o našem državnem kreditu, valutoproračunu, gospodarskih izgledih itd. In mnogi med nami so žal takoj klonili, začeli so metati iz rok vse, kar imajo, in běžati neznamo kam. Najprej so začeli metati iz rok naše najboljše v najsolidnejši papirje po smešnih cenah, ne da bi vedeli, da je to navaden manever naših sovražnikov, da nam na eni strani uničimo kredit v zunanjem svetu, na drugi strani pa nas obubožajo do beraške palice, ubijajoč vrednost našega imetja.«

Tihotapstvo pokvarjenega mesa

Z ozirom na poročilo, objavljeno v Vsemenskem členu »Slovenski Narod« z dne 14. septembra 1931, štev. 207, stran druga, prvi in drugi stolpec pod naslovom »Tihotapstvo pokvarjenega mesa« Vas v smislu člena 26 zakona o tisku pozivljam, da prihodčite v roku člena 27 na istem mestu, z istimi črkami in pod istim naslovom sledječe popravek:

»Vsebina članka naslovljenega »Tihotapstvo pokvarjenega mesa« v ponedeljkovem članku »Slovenskega Naroda« z dne 14. septembra 1931 ne odgovarja resnicam. Ni res, da je g. nadzornik Fortič našel v stojnici viškega mesarja za vrati tudi dve stegni govedine, ki sta že po samem otipanju in vonju izdajali, da izvirata od vili zaklane ali morda že celo poginole živine, nadalje ni res, da je na klavnici g. dr. Kunc meso natancano ogledal in ugotovil, da izvirata nedvomno od živine, ki je bila zaklana v skrajni sili, in da je polnoma nevzítino, ker ji bilo že cisto rumeno, loj pa že očnel.«

Nasprotno je res, da je bilo goveje meso oben stegen, ki ga je našel gosp. nadzornik v stojnici viškega mesarja Zajca, nepokvarjeno, popolnoma vžitno in zdravju neškodljivo, ter da ni bilo niti rumeno ali črno, niti ni izviralo od v skrajni sili zaklane ali poginole živine.

V resnicu je nameč g. živinozdravnik dr. Kunc v mestni klavnicu, ko je pregledal od g. nadzornika Fortiča zaplenjeno meso ugotovil, da je na prvi pogled, povsem zdravo in vžitno, kar je g. dr. Kunc napram raznim osebam in občinskim funkcionarjem izjavil. Res je nadalje, da je mestna klavnica to meso na zahtevo mesarja Zajca izročila še v bakteriološko preiskavo Državnemu veterinarskemu bakteriološkemu zavodu, ki je izvršil preiskavo mesu in z rešitvijo z dne 17. septembra 1931 br. 125/1 ugotovil, da se ni našlo v mesu ne za živino ne za človeka patogenih koli, — da je torej zadevno meso povsem zdravo in vžitno.

Nadalej ni res, da sta viški mesar in

ustavite kateregakoli teh strahopetnežev, zgrabitte ga za prsa, stresite ga, da se malo zave, potem ga pa vprašajte: Zakaj meče tako strahopetno iz rok delnice Narodne banke? Ali je v naši državi bolje fundirana ustanova z bolje zavarovanem rento, kar je ta papir? Ali je katerikoli drugi papir tako popularen, kakor je vojna škoda? In kaj se je zgodilo v nekaj dneh? Zakaj mečejo proč to suho zlato malodusni in od strahu zbgani ljudje? Mar ne vidijo, koliko nesreča prizadevajo vsemu narodu, ubijajoč vrednost tega papirja za polovico in več? In koliko škodo delajo tudi svoji domovini, ubijajoč tečaj njezega najbolj znanega in najponosnejšega papirja!

Naša fronta se je začela kolebat, to je naša prava nevarnost. Zato moramo vsi planiti na noge in preprečiti razpad, ki nam preti. Priklicati moramo k sebi one, ki jim je strah zasenčil bister pogled in spoprijeti se z onimi, ki zanašajo paniko v našo dušo. Sicer pa lahko objavimo, da je organizirana intervencija države in najvažnejših državnih ustanov, da se prepreči neutemeljeno padanje državnih papirjev ter onemogoči zlotočno delo razdiralnih elementov. Toda pri tem delu mora pomagati država vsak poedinec osebno. Najvsak poedinčno ali društvo kupi katerikoli državni papir zdaj, ko so tako poceni in naj s tem nakupom prepreči nadaljnjo padanje ter ojunači malodusneže okrog sebe!«

njegov pomočnik priznal, da sta meso že večkrat vtihotapljala.

Res je marveč, da mesar Zajc tega ni nikdar priznal, ker ni nikdar vtihotapljal.

Nadalje ni res, da se je dognalo, da je viški mesar prejšnjega dne že zaklano kralovo od nekega grajsčaka v bližini Ljubljane, oziroma da je prav za prav kupil prejšnjega dne tam 2 kravi, z katerih pa je eno zavrnih državni veterinar na Viču, za kar se pa mesar ni dosti zmenil, in je kratkomočno šel po zavrnjeno kravo ponoči, ko je bila že zaklana, ter je njenome proti jutru vtihotaplil v Ljubljano.

Res pa je, da je mesar Zajc kupil od nekega grajsčaka in zaklal 2 kravi, in da je meso ene od teh krav spoznal za zdravo in vžitno državni veterinar na Viču in predpisano žigosalo, dočim je meso druge krave izreklo za prodajo nesposobno, pač pa užitno za domačo rabo. Vse meso te druge krave, katero je mesar Zajc vrnil lastniku, pa je uradna komisija županstva na Dobrov dne 13. septembra 1931 našla pri grajsčaku nasoljeno. Ni torej res, da bi bil mesar Zajc za prodajo nesposobno meso te druge krave vtihotaplil v Ljubljano, da bi ga na svoji stojnici prodal.

Nadalje ni res, da je viški mesar vtihotaplil kritičnega juntra 110 kg mesa. Res pa je, da je uvozil tega dne samo 39 kg prasičevega mesa, da pa tega ni vtihotaplil, ker je peljal z vpreženim vozom po Tržaški cesti korakoma mimo glavne mitnice, toda tamkaj ni bilo nobenega vžitninskoga paznika na spregled, in torej ni krivda mesarja Zajca, če na mitnici ni bilo nikogar, da bi pobral vžitnino.

Končno tudi ni res, da bi bil v afero zapleteni mesar pri zasljanju izpovedal prav pikantne podrobnosti o manipulacijah pri naših slavnih kranjskih klobasah.

Res je marveč, da v afero zapleteni mesar o manipulacijah pri kranjskih klobasah sploh ni ničesar izpovedal.

Zajc Anton
mesar in posestnik na Viču.

naloge. Burka je za današnji čas preveč naivna in njena teatralnost preveč zastrela. Vzporedno potekanje dejanja v priliku in prvem nadstropju je še najbolj zabavno in kaže pristnega igralca Nestroya. Logike, psihološke utemeljenosti, verjetnosti, pristne čustvene topline ne smemo iskat. Slučaji, sreča in nesreča igrajo glavne uloge. Značaji so šablonski tipizirani in vse se razvija teatralno, čim presenetljive, za igralca čim bolj ustrezljivo in efektno. In pouč, da je sreča opoteka ali danes meni, jutri tebi, je gotovo lep, a tako star, da često ni več dober, ker ni resničen.

Niti predstava me ni mogla zadovoljiti. Petje in glasba nista navdušila nikogar. Večina igralcev je vzela svoje naloge prelahko, površno, nekateri preveč karikirano ali grobo. Igral ali vsaj statiral pa je skoraj ves naš ansambl. Omeniti morem pojavno le nekaterje: go. Juvanova (Rotisja), g. Kralja (Urban), g. Železnika (Lucijana), g. Skrbinška (Stanarinšek) in go. Mirko Danilo (Ida).

O vsem pa: škoda truda! Igra kvečjemu za nedeljo popoldne. Da uprizerojajo zapore kar dve igri v sobah brez prednjih sten in ena vrh druge, je tudi čuden slučaj.

Fr. G.

Danes in jutri
ob 1/3 popoldne
Dreyfus
v Elitnem kinu Matici

Toda njegov trud je bil veden boljše

K današnji filmski predstavi ZKD v Matici

Film nam prikazuje živiljeno, resnično dramo, tako močno, pretresljivo, da težko najdemo enako — izmišljeno. Živiljeno je mnogokrat bolj fantastično grozno in grotesko kot najbolj pretirani roman. Neizprosna resničnost je vedno najbolj dramatična; resnica je drama, resničnost je živiljeno. Gotovo bo to marsikdo spoznal, ko si bo ogledal ta film in se nekoliko zamisli v te večne burke človeštva — v ratfinirano zverstvo s hlimbo predskov in bleskom norm in form; kajti ta burka je grozna drama in nje junak — človeštvo — je nešteto kralj obsojeni Dreyfus.

Kapetan Dreyfus (Fritz Kortner) je generalstabski oficer. Dober vojak je, oče in mož. Iskren človek.

Na svetu pa je vedno dovolj ljudi, ki čutijo v sebi le lačno zver; pravijo jim, da so brez vesti in sreca. Tak človek je major Esterhazy (Oskar Homolka). Kraje v generalstabskem štabu vojne dokumente in jih pravijo nemškemu poslanstvu. Tatvine opažajo že dolgo, krvica pa ne morejo izslediti.

Ker je pa Dreyfus žid, ga kar na lepem obdolžje vlečizdala, češ, nične drugi ni zmožen tatvine dokumentov. Dokazi krivde so kmalu pri rokah. Dreyfusa aretirajo na podlagi indicij. Lahko se tudi ustreli, — umre kot oficer — dajo mu samokres. In on bi se tudi ustrelil, noče pa umreti z madežem na svojem imenu; živiči mora, da dokeča svojo nedolžnost in še — ker ima ženo in otroka.

Obsodijo ga na degradacijo in dosmrtono izgnanstvo. Človečanstvo, pravica in vse to je brez pomena. Dreyfus kršči, kršči: »Nedolžen sem! Nedolžen sem!« Ampak saj se ljudje za to ne brigajo, če je ta ali oni nedolžen, kajti pravica ne pripada nedolžnemu, temveč močnejšemu. Od 15. III. 1895 do 3. VI. 1899 na Vražjem otoku. Tripi po nedolžnem in veruje v pravico. Lucija, Gereta, Moschaim, žena ga med tem rešuje.

Kiepura poje

Kino Ideal ima na sprednu zvočni film »Zbogom ljubezen«, v katerem nastopa slavni poljski tenorist Jan Kiepura in znana filmska igralka Brigit Helm. Po motivu spominja ta film močno na film »Pot k slavi«, ki je nam še v živem spominu, saj spada med one redke filme, ki so po vsebinini in opremi skladni in na višku. V filmu »Pot k slavi« smo slišali slavnega nemškega tenorista Riharda Tauberja, v tem filmu pa poslušamo svetovno znanega Poljaka Jana Kiepura, ki po svojem glasovnem materialu, topotli, globini in milini svojega izredno močnega in krasno zvenečega glasu precej prekaša nemškega pevca.

Ze sam Kiepura zasluži, da gre človek v kino, saj je velik, če ne največji pomen zvočnega filma baš v tem, da lahko poslušamo svetovno znanje pevce tudi mi, ki bi jih sicer nikoli ne slišali. Film »Zbogom ljubezen« je pa vreden, da ga gre človek gledat tudi za to, ker nastopa v njem dražestna Brigit Helm in ker nas popelei v čarobne kraje pod topilim južnim solncem. Pred Janom Kiepuro seveda vse drugo obledi in zato je film »Zbogom ljubezen« bolj za ušesa, nego za oči.

Tudi mi smo proti Bat'i

Kranj, 24. septembra.

Današnje gospodarske razmere nas silijo, da se tudi mi, kakor ostali naši tovariši in pr. Pollakovi, pridružimo neštetičnemu, ki se v potu svojega obraza borimo za svoj obstanek, katerega nam najbolj ogroža velik uvoz Bat'inh čevljev. Naglavamo, da to delamo po lastnih nagibih, ne pa na pritiski svojih predstojcev, — saj je to vendar naša dolžnost.

V »Slov. Narodu« štev. 215 priobčuje g. Vladimir Kravos vest, da se na konгресu v Beogradu vsi čevljarski delavci izrekli za Bat'o. Tega g. Kravos nikakor ne more trdit, da so to storili vsi, saj nas je mnogi ki smo za ta Kongres izvedeli šele par dni pozneje po časopisu. Med te dobro spadali samo nekateri plačenci, med katerimi je tudi gotovo sam priobčenec. Sploh pa se tudi mi čudimo, od kod je g. Kravos podoblastno, da nas vse zastope. Med te se nikakor ne ame prističati, ker nismo in tudi ne bi hoteli biti članji organizacije, ki doobra načrte naše največje konkurenco, ki hoče s svojimi produkti poplaviti našo državo in s tem onemogočiti zaslužek domačega delavstva.

Pripomba g. Kravosa, da so vse čevljarske tovarne znižale plačo svojim delavcem, je čisto navadna laž. N. pr. pri našem podjetju že od leta 1925 nista znižala plača niti enemu delavcu. Kako pa Bat'a plačuje svoje delavce, namaj na bodo dokaz njegovi poslovodje v trgovinah, katerih ima pri nas ca 200. Vsek poslovodja mora vložiti pri vstopu visoko kavcijo, a pri izstopu se mu zaračunači vse event. razlike v cenah, tako da mu niti od kavcije ne ostane ničesar, a kje šele, da bi mu plačal njegov trud in čas, dokler je bil njen uslužbenec. Ravno tako dela s svojimi

biti pomoč.) Ko pride do tega tudi drugod, Bat'i ne bo treba graditi tovarne pri nas, ker ne bo ničesar kupoval njegovih čevljev in tudi g. Kravos ne bo imel več prilike pribavljati za njega tako laskavih poročil.

Opozorjam g. Kravosa, da pri bodočih podobnih poročilih malo bolj premisl, kaj spada pod besedo »vsie ker med te nikar ne spadam« mi, ker nam Bat'in kruh ni potreben. Vsi delavci tovarne čevljev Ivan Prešern, Kranj.

Beležnica

Koledar.

Danes: Petek, 25. septembra katoličani: Kleofa, Uroš, pravoslavni: 12. septembra Avtonom.

Današnje prireditev.

Kino Matica: Don Juan garnizije.

Kino Dvor: Noči balalajke.

Kino Ideal: Zbogom ljubezen

ZKD: Dreyfus v Matici ob 14.30.

Kedrov kvartet ob 20. v Filharmonični dvorani.

Profesionalne rokoborbe v Unionu ob 20.30.

Drama: Zaprt.

Dežurne lekarne.

Danes: Dr. Piccoli, Dunajska cesta 6 in Bakarič, Sv. Jakoba trg 9.

Dober odgovor

Kandidat medicine se nahaja na izpitu pri strogi profesorju. Leta vpraša: »Katera sredstva posebno pošpešujejo znojenje?« Kandidat imenuje vsa poznana sredstva, posebno Aspirin tablete, ki se pri gripi in vseh prehljadanjih, pa tudi glavobolju posebno obnesejo.

»Kaj bi pa naredili,« vpraša nadalje strogi profesor, »če vsa ta sredstva ne bi pomagala?«

Hiro pomisli dijak, ki je že sam ves moker od znoja: »K vam bi ga poslat na izpit, gospod profesor.«

Nesreče in nezgode

Ljubljana, 25. septembra.

Včeraj smo poročali, da je bila v vasi Dvorje pri Cerkljah obstrelnjena na paši 11letna kočarjeva hčerka Ana Šrenova. Kakor nam poročajo, se je njen stanje nekoliko zboljšalo in je delikatno izven nevarnosti.

</

Dnevne vesti

Iz Ljubljane

— Oddelki za nezdostno razvito in defektno deco v dravski banovini. Prosvetni minister je odredil, da se otvorijo za nezdostno razvito in defektino deco posebni oddelki in sicer na zavodu za slepe v Kočevju oddelki za slepe, na osnovni šoli na Jesenicah, na osnovni šoli v Št. Vidu nad Ljubljano, na osnovni šoli na Viču, na osnovni šoli v Dev. Marija v Polju in na pomozni šoli v Mariboru, na vsaki en oddelki.

— Opozoritev udeležnikom pravniliškega kongresa v Skopiju. Za kongres v Skopiju, ki se bo vršil dne 4., 5. in 6. oktobra, so bile te dni razposlane vsem članom društva »Pravnik« legitimacije. Ljubljanski člani naj jih dvignejo pri vratarju pravosodne palače. Kdor legitimacije ni prejel, a je članarino vpelačal, naj takoj reklamira. Iz Ljubljane se odpeljejo udeleženci skupno in sicer z brzovlakom v petek dne 2. oktobra ob 9.23 dopoldne. Zato sta rezervirana dva posebna voza, ki pojedeta direktno do Skopija. Na Zidanem mostu se priključijo člani iz Štajerskega, v Brežicah pa z Dolenjskega. Vsak član naj kUPI pri odhodu polovično karto, jo da premesti z mokrim žigom in to karto uporabi tudi za povratek. Legitimacijo mora seveda počakati. — Odbor društva »Pravnik«.

— Iz železniške službe. Premenični so prometnik Franjo Suster iz Niša v Beograd, pomožni prometnik Ervin Suster iz Mladenovca v Skopije, blagajnik Josip Horvat iz Skopija v Čuprijo, blagajnik Anton Mezej iz Skopija v Požarevac in uradniški pripovednik Janko Nakic iz Kruševca za postajališče Stopanja.

— Proslava hrvatskega planinskega društva na Lisci. Kakor vsako leto, predi turistično društvo »Prijatelj prirode«, podružnica Zagreb tudi letos 4. oktobra obletnico svoje ustanovitve na Lisci v Zasavju. Društvo deluje uspešno že 7 let. Udeleženci izleta bodo imeli polovično vožnjo.

— Oglaševanje zdravil. Ministrstvo za socijalno politiko in narodno zdravje je poslalo kr. banski upravi dravске banovine tole naredbo: Gospod minister za socijalno politiko in narodno zdravje je 20. julija 1931 S. br. 11502 izdal odlok, naj se zdravila oglašujejo samo v znanstvenih in strokovnih časopisih, a ne v dnevnikih in da je dovoljeno oglašanje zdravilnih specijalistov v dnevnikih v splošnem narodnem interesu le v primeru epidemij. O tem bo odločala pristojna oblast po potrebi. Zato je vse drugo oglaševanje v dnevnikih prepovedano.

— Prepoved zahajanja v krême. Okrožno sodišče v Novem mestu je prepovedalo Josipu Željkotu s Sel zahajanje v krême za dobo enega leta.

— Društvo »Soča« Jesenice vabi vse članstvo, da dvigne svoje članske legitime, v soboto, 26. t. m. ob 8. zvečer dalje v restavraciji Tancar, kjer bo uradoval blagajnik in obenem sprejemal tudi članarino. Najvišnje vabimo vse Jesenice, ki so okoličane, da se včlanijo in s tem prevzamejo nase sami breme od Din 2. - meseca, kateri denar pa se izključno uporablja v podpore brezposelnim. Pomagajte bližnjim v največji bedi in stiski! — Pristopajte ta dan polnoštevno k jesenici »Soči«.

— Prodana nevesta v Kranju. Opozorjam, da se vrši danes cel dan predpredaja vstopnina v trgovinu g. Hlebša za nedeljsko gostovanje ljubljanske opere. Če danes ne bo dvorana razprodana, se mora gostovanje odpovedati. Zato vabimo, da si vsakdo, kdor misli posetiť nedeljsko operno predstavo kupi tekom današnjega dneva vstopnico.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo deloma oblačno, da se pa utegne vreme izboljšati. Včeraj je bilo po vseh krajih naše države oblačno, na jugu je dejalo, v nekaterih krajih pa snežilo. S Sarajevom so še vedno pretrgane telefonske zvezze, ker je potgal telefonske žice sneg, ki ga je zapadlo 45 cm. Najvišja temperatura je znašala včeraj v Splitu 16.7, v Skopiju 14.8, v Mariboru 11.8, v Ljubljani 11.6, v Beogradu 10.4, v Zagrebu 8.4. Davi je kazal barometer v Ljubljani 762.5, temperatura je znašala 7.4.

— Samorom zagrebškega špediterja Manceta. Včeraj smo poročali, da je iz Zagreba brez sledu izginil špediter Josip Mancet. V resnici gre za Ivana Manceta, ki so ga našli delavci v sredo zjutraj nad škarpo ob Savinji blizu znane gostilne g. Kranjca na Poluh obesenega. Pri njem so našli dokumente na ime Ivana Manceta, špediterja iz Zagreba. Na isti pači pa je bil napisan v slovo od življenja nekaj vrstic. Pravi, da ima ženo in tri represkrbljene otroke, da pa zadnje čase ni živel s svojo rodbino. Zatrjuje, da gre v smrt zaradi nezdravljive bolezni in prosi, naj ga pokopljejo brez verskih obredov. Pokojni je bil uslužben pri menjarnodinem transportnem podjetju »Slavija« v Zagrebu.

— Utopljenec s 100.000 Din v žepu. Orožniška patrulja iz Zgornje Kovilje je naletela v sredo med Sremskimi Karlovci in Koviljem na bregu Dunava na lepo obleceno utopljenca. Mrlji je imel v žepu legitimacijo, po kateri so oržniški spoznali, da gre za Jovana Gjikića, ki se je pred leti priselil v Novi Sad, kjer je imel trgovino. Gjikić je imel pri sebi za 100.000 Din vrednostnih papirjev. Ker ni izkušeno, da gre za zločin, so oblasti uvedle preiskavo.

— Cigani preprečili samomor. V sredo si je hotel končati življenje sobosiliški pomočnik Ivan Novak iz Gradača pri Križevcih. V zadnjem hipu so pa opazili njegovo namero cigani in mu iztrgali iz rok steklenico octove kislino, tako da je ni mnogo popil. Novak je bil oklal z nožem nekega kmeta in ko je spoznal, kaj je storil, si je hotel končati življenje.

Emile Gaboriau:

43

Dampirji v elemesta

Roman

O! — ga je prekinil baron, — saj mislim dolžni hvaležnosti tistem, ki je storil samo svojo dolžnost. Lagal bi, če bi vam zatreval, da nisem bil zelo neprijetno presenečen... Toda to, kar sem storil, bi bili storili tudi vi na mojem mestu.

— To je res, gospod.

In zdaj sva prijatelja, kaj ne? — je vprašal baron de Breulh in mu podal roko.

Andre je krepko stisnil njegovo roko in odgovoril:

— Da, prijatelja. Preveč ste storili za mno, da bi si ne štel v posebno čast biti vaš prijatelj. —

Baron de Breulh-Paverlay je spravil počasi v denarico dva tisočaka, ki ju mladi slikar za vse na svetu ni hotel obdržati, potem je pa dejal z drhtecim glasom:

— Odobravam vaše ravnanje, gospod. Naj se zgodi karkoli, pomnite, da se lahko vedno in povsed zanesete na Breulh-Faverlaya. Zbogom!

Ko je ostal sam, se je zazdelo Andreu, da je manj nesrečen, kakor je bil prejšnja dva dni. Baron de Breulh mu je nehotič povedal, da Sabina ni naletela na nobeno neslutenov ovoiro in zdaj se ni več čudil, da mu še ni pisala. Bil bi najbrž pozabil na večerjo, da ni potrka na vrata ateljeja gospa Poileveu, ki mu je prinesla pismo.

Pismo! — je vzkliknil Andre; — le brž mi ga dajte!

Iztrgal ga je hišnica iz rok. Toda to ni bila znana in tako mila Sabina pisava. Poznalo se je pa že na prvi pogled, da je ženska pisava. Nestrpno je raztrgal kuvert, pogledal na podpis in prečital: Modesta.

Modesta! Komornica grofice Musstian. Kaj pomeni to?

Zdrznil se je v zli slutnji in čital je kakor v omotici:

»Pišem Vam to pismo, da boste vedeli, da se je sodični posrečil njen krank. Dovoljujem si pisati Vam, čeprav nisem pooblaščena v to, kajti gospodčin je žal takotežko bolna, da Vam sama ne more pisati.«

Andrea je obšla groza.

— Sabina bolna! — je jeoljal, ne da bi pomislil, da ga hišnica radovedno posluša. — Sabina je tako bolna, da mi niti pisati ne more!... Torej je v smrti nevarnosti... morda že mrtva!

Obstal je nepremično in ves iz sebe je ponavljal:

— Mrtva! Mrtva!

Toda takoj je nastopila reakcija. Zmečkal je Modestino pismo, ga vrgel ob tla in kakor je bil, gologlav in v beli halji je planil mimo strmče hišnice iz ateljeja.

— Za tem nekaj tiči! — je zamrmlala hišnica. — No, no, lepe reči se obetajo.

Obmolknila je, kajti na tleh pred seboj je opazila pismo..., Pobrala ga je in prečitala.

— Glej, glej! — je mrmrnala sama pri sebi. — Tej damici je ime Sabina. Lepo ime!... Ah, bolna je revica... Zato je tako zdrihal iz ateljeja. No, kaj hočemo. Upam, da siromašno oblečeni starec, ki je vpraševal po Andreu ne bo pozabil na napitnino, ko mu izročim tole pismo.

XX.
Ko je vrla hišnica zamrmlala, da je Andre po čitanju pisma kar blaznel, se ni dosti zmotila. Saj je bil planil iz hiše ves iz sebe in pomiril se je šele, ko je omahnil po polnem dirjanju ves izmučen na klopicu blizu palača grofa Musstiana, kamor ga je bilo brez njegove volje zaneslo.

Bila je noč, bila je zima. Nikjer ni bilo nobenega peča, ne izvoščka. Slišalo se je samo zamoklo držanje vozov po predmestju Saint Honore. Toda misli mladega slikarja so bile še mračnejše od noči, od samote, od tišine, ki je vladala povsod. V strašnem obupu se je zavedal, da je brez moči. Najmanjša neprevodnost ali prenagljenost bi mogla kompromitirati Sabino, ki mu je bila zaupala svojo čast.

Kljub temu je pa vstal in odšel k vratom v ograji okrog Musstianove palače. Upal je, da mu bo že sam pogled na palačo kaj povedal. Zdelen se mu je, da bi moralno kamneni samo zaplakati, če bi Sabina umirala.

Toda bridko se je motil. Palača je stala kakor izgubljena v meglji. Kar mu je šimnila v glavo rešilna misel.

— Baron de Breulh! — je pomisliš sam pri sebi. — Niemu ne bo težko poziveti, kako in kaj je s Sabino.

Baron de Breulh-Faverlay ima na Avenue de l'Imperatrice krásno palačo. Ko je stopil Andre na dvorišče, je zagnedel pred seboj kočijo. V krásno razsvetljeni veži je kramjalo in se smejava pet služabnikov. Krenil je naravnost k njim.

— Je baron de Breulh doma? — je vprašal.

Služabniki so ga radovedno, obenem pa zaničljivo pogledali.

— Gospod se je odpeljal, — so odgovorili.

Andre je razumel in ni več silil v služabnike z vprašanjami. Potem je potegnil iz žepa vizitko barona de Breulha in napisal na njej:

Samo trenutek — Andre.

— Izročite tole gospodu, ko se vrne, — je dejal služabnikom.

Počasi je odšel in bil je trdno prečiran, da se je baron de Breulh baš vrnil in da takoj poške ponji, da ga dohit. In ni se zmotil. Kmalu ga je odvedel lajka v razkošen kabinet.

Baronu de Breulh je zadostoval en sam pogled, da je spoznal, da se je nekaj zgodilo.

— Kaj je? — je vprašal.

— Sabina umira, — je odgovoril Andre.

In povedal je, kaj se je zgodilo, o Modestinem pismu, o svojem blaznem beganju po Parizu in obupu pred palačo grofa Musstiana... Čim bolj je pripovedoval, tem mračnejše je bilo čelo barona de Breulha. In ko je končal svoje pripovedovanje, je baron pripomnil:

— Ta negotovost je grozna, nezorna, toda v moji moči ni napraviti ji kome...

— In vendar, gospod...

— Žal je tako, dragi moj Andre. Le pomislite, včeraj sem pisal grofu de Musstianu in mu sporočil, da vzamem nazaj besedo zastran ženitve z gospodčino Sabino. Informirati se zdaj o njenem zdravju bi bilo predzrno.

— To je res! — je zamrmljal Andre.

Baron de Breulh je bil prav tako razburjen kakor mladi slikar, vendar je pa razmišljal, kako bi bilo mogoče napraviti konec teh strašnih negotovosti. Kar mu je šimnila v glavo rešilna misel:

Edina slovenska tedenska revija »Življenje in svet«. — Posamezna številka 2.— Din.

Žrebanje drž. razr. loterije

Včeraj so bili izzrebani naslednji večji dobitki državne razredne loterije:

80.000 Din srečka štev.: 83.938,
20.000 > srečke > 23.098, 25.554, 54.581,
10.000 > > 35.720, 63.508, 66.501, 91.606, 96.045, 84.887,
4.000 > > 26.683, 40.295, 56.086, 72.812, 98.786,
2.000 > > 284, 1.435, 1.306, 1.152, 1.274, 2.696, 2.810, 7.090,
2.866, 5.586, 2.318, 15.021, 31.523, 33.639, 33.994, 33.093, 35.384, 37.829, 27.656,
28.084, 29.994, 37.800, 39.876, 42.772, 46.599, 47.365, 48.888, 48.220, 50.768,
52.223, 55.102, 58.713, 59.287, 61.856, 61.021, 61.887, 69.065, 63.065, 67.847,
67.866, 68.889, 69.434, 60.987, 68.141, 71.152, 74.156, 76.940, 77.908, 81.387,
81.616, 84.345, 80.633, 82.940, 84.270, 86.736, 90.338, 98.301, 255.115.

Zaradi telefonskega sprejemanja ne jamčimo za točnost številk. Manjše dobitke objavljamo naknadno. Za male dobitke izzrebane srečke zamenjamamo za neizzrebane, tako da bodo mogli naši igralci nadaljevati igranje na visoke dobitke. Zamenjavali bomo neobvezno in samo toliko časa, dokler bo kaj neizzrebanih sreček na razpolago. Zamenjavamo bodo vršile tudi vse podružnice. Jutrišnji onim, ki so pri njih kupili srečke. Zrebal je se vsaj dan skozi en mesec.

Opozorjamo naše igralce že sedaj, da je državna razredna loterija za prihodnje kolo znila število sreček za polovico in bodo izgledi za dobitke zato znatno večji. Zato pa bo sta celo srečka za vsak razred Din 200.—, polovica Din 100.—, četrtnika pa Din 50.—.

Zadružna hranilnica r. z. z. o. z., Ljubljana, Sv. Petra c. 19

Jutri bo luna mrknila

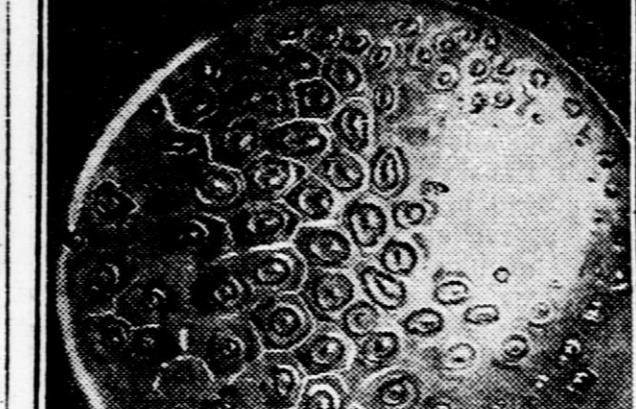
Jutri ob 20.06 nastane popoln lunin mrk, ki bo trajal pol drugo uro

Jutri bomo imeli že drugič v letosnjem letu popoln lunin mrk. Kakor pa v letošnjem lunin mrk 2. aprila, tako se bo tudi jutrišnji v naših krajih dobar videl in se bo le malo razlikoval od onega v aprilu. Jutrišnji lunin mrk bo samo za 10% manjši od mrka 2. aprila. Senca naše zemlje zakrije namreč 1.326 luninega premera. Zato bo lunin mrk jutri tudi nekoliko krajši od onega v aprilu.

Začetek mrka bo takoj po vzhodu lune. Luna vstopi v polsenko okrog 17.41. Potemnevanje se prične na južnovzhodnem robu lune. Ta pojavi se s prostim očesom dokaj težko vidi. Potem začne lunina svetloba polagona pojemati in ob 18.54 stopinj luna v polnem senco naše zemlje. Njena svetloba začne ne hitrejo pojemati. Luna bo dobivala krasno rdečkastorjavno barvo, kakor smo jo posebno lepo videli 2. aprila. Ob 20.06 nastane popoln lunin mrk, ki bo trajal približno do 21.30, torej pol drugo uro. Luna ne bo docela zastrta, kakor tudi ni bila v aprilu, temveč ostane v rdečkastem polsvitu. To je pripisati solnčnim žarkom, ki prodriajo skozi atmosfero naše zemlje.

Ob 22.41 izstopi luna iz popolne sence, ob 23.55 pa iz polsence naše zemlje in začari zopet v vsem sijaju na nebuh, seveda če bo jasno. Jutrišnji lunin mrk se bo vidiel z istih krajev naše zemlje, kakor se je vidiel oni v aprilu.

Površina lune, kakor se vidi skozi močan daljnogled

Kako dolgo žive zdravniki in pravniki

Zdravniki bi morali prav za pravznati ravnati s svojim telesom in dočakati visoko starost. Na drugi strani pa je pri njihov poklic zelo naporen in zdravniki so često v nevarnosti, da dobe nalezljive bolezni, ker imajo opraviti z najrazličnejšimi bolniki.

Statistika glede dolgoti življenja zdravnikov še ni posebno bogata. Nekaj se pa le da sklepni iz podatkov, ki jih imamo na razpolago. Da je zdravnik resno izpostavljen nevarnosti nalezljivih bolezni, nam priča statistika vzrokov smrti med zdravniki, sestavljena v Italiji za lansko leto. Iz nje je razvidno, da zdravnike zelo rada napada hripa.

Na 1000 žrtev hripe med prebivalci odpade povprečno 1357 žrtev te nevarne bolezni med zdravniki. Če pa primerjamo dolgoti življenja zdravnikov s povprečno starostjo ljudi v drugih duševnih poklicih, vidimo, da so zdravniki med vsemi duševnimi delavci na najslabšem. Na 1000 primerov smrti med drugimi duševnimi delavci odpade 1021 primerov smrti med zdravniki. Življenski izgledi 30 letnih zdravnikov so prikrajšani povprečno za 2 leti. Neki ameriški statistik je izračunal, da dožive zdravniki v srednjem 63 let.

Zanimivi so tudi statistični podatki o dolgoti življenja ljudi v drugih duševnih poklicih. Ljudje, ki delajo duševno, žive povprečno 66 let. Zdravniki dosežejo starost nad 67 let, bogoslovci 68, pravniki pa celo 69. Pri zastopnikih teh treh poklicev se da še ugotoviti, da je odstotek zdravnikov in bogoslovcev, ki dočakajo 60 let, razmeroma velik, da pa dosežejo juristi povprečno še vedno za 5 let višjo starost in da je pri vseh teh poklicih do 65. leta umrljivost neznatna. Po 65. letu se pa umrljivost takoj poveča in do-

seže višek med 70. in 75. letom. Brez vsake podlage je pa trditev, da je odmerjena med vsemi zdravniki kirurgom najkraša življenska doba.

Nov ideal zakona

Na nedavnjem kongresu pravnikov v Lübecku je vzbudilo splošno pozornost predavanje dr. Marianne Weber o nujni potrebi reforme bračnega prava. Sedanje bračno pravo nemška pravnička odločno odklanja in sicer zato, ker temelji na moževi nadvlasti in ženini podrejenosti. To je po njenem prepričanju patrijarhalni sistem, ki ne spada v moderno dobo, v kateri je ženska emancipacija že tako daleč napredovala. Treba je zavreči stare tradicije in predstodke tudi v zakonskem življenju ter si izbrati nov ideal zakona, v katerem bosta mož in žena absolutno enakovpravna. Mesto mora vzevati avtoritev za mora zavzeti medsebojni sporazum. Ker žena ne služi in se gospodinjstvu vzdržuje samo z moževimi prispevkami, je treba še posebej paziti, da žena ne izgubi neodvisnosti in da ne bo v vsakem pogledu navezana na možev žep.

Zato bi morala reforma bračnega prava zasiguriti ženi ne samo prispevek za potrebe v gospodinjstvu, temveč tudi poseben prispevek, ki bi ga lahko porabila po svoji uvidvenosti za svoje potrebe, ne da bi odgovarjala mož za potrešeni denar. Predavatelji je ob koncu svojega predavanja izjavila, da bi se to reformirano bračno pravnikom ne smelo usiljevati in da bi lahko oni zakoni, ki so drugačna mnenja, živeli po patrijarhalnem sistemu.

Proti predlogom nemške pravnice bi se našlo mnogo ugovorov. Glavni je ta, da pojmuje dr. Webrova zakonsko zvezo prevec materialistično kot nekako trgovsko pogodbo, dočim nam izkušnje kaže, da mora temeljiti zakon v prvi vrsti na ljubezni in medsebojnom razumevanju, če hoče biti trajen.

Najrazkošnejši parnik

Novi francoski luksusni parnik »Atlantique«, ki bo prevajač potnikov in blago iz Bordeauxa v Južno Ameriko, je dograjen in opreml